

i tidligere Tid blev skrevet ved Studenter-eksamen, blev affattet; jeg havde helst ønsket den bibeholdt, men jeg anser det for et lige saa stort Misgreb, naar den ved kongelig Anordning blev genindsat paa et to Aar tidligere Trin. Følgen deraf er bleven, at man vil være nødt til at drive den grammatiske Undervisning i tredje og fjerde Klasse op til et Højdepunkt, hvortil Drengene i den Alder ikke ere modne. Jeg tror, dette bidrager væsentligt til, at det er gaaet saaledes, som det virkelig er gaaet, at den lærde Skoles Elevers latinske Kundskaber ere blevene ringere og ringere. — Det vil være ærede Medlemmer her i Tinget bekendt, at jeg i 10 Aar har været Medlem af det teologiske Fakultet. Der have vi en lille forberedende Prøve i Latin. Tidligere betragtede man den som saa let, at enhver dygtig Student kunde underkaste sig den næsten uden Forberedelse. Uagtet Fordringerne ikke bleve større, forandredes dette Forhold lidt efter lidt til, at de studerende maatte læse for at kunne bestaa den, og tilsidst blev der saa mange, der faldt igennem ved den skriftlige Prøve i Latin, og som kun bestod i Overfættelsen af et let ikke læst Stykke af en Kirkefader, at det teologiske Fakultet for nogle Aar siden var nødt til at gennemføre en Forandring i denne Eksamen. Medens Prøven tidligere havde bestaaet i, at de studerende skulde oversætte et ikke læst Stykke skriftligt og derefter to ikke læste Stykker mundtligt, maatte man nu forandre det til, at der skal opgives et ikke synderligt stort Benjum, som de studerende skulle forberede sig paa, hvori de saa en skriftlig Prøve og en mundtlig Prøve samt en mundtlig Prøve i et ikke læst Stykke. Det kommer af det, som vistnok er Tilfældet, at vi saa altfor mange Studenter, som nok kunne Madvigs latinske Grammatik, men ikke Latin. Første Gang mit Dje blev aabnet for det — det er allerede mange Aar siden — var en Gang, da jeg havde en længere Samtale med en dansk Filolog, som havde opholdt sig i længere Tid i Udlandet, bl. a. i England. Han sagde: I England drives Sprogundervisningen paa en ganske anden Maade, saaledes at man søger at faa Disciplenens Interesse vakt for det, de læse, og søge at øve dem i at læse meget af en Forfatter, inden man begynder for Alvor at tage fat paa Syntaksen. Det mener jeg er absolut rigtigt. Jeg antager, at det er gaaet flere ærede Medlemmer her i Salen som mig, at de i en moden Alder have studeret et Sprog, som de ikke havde læst i deres Skoletid — jeg for mit Vedkommende har paa Grund af mine Studier været nødt til

saaledes at studere flere forskellige Sprog. Naar man giver sig til at lære et saadant Sprog, hvorledes bærer man sig saa ad? Sa naturligtvis, Formlæren er man nødt til at lære, men saa snart det er gjort, begynder man at læse lettere Stykker, og Grammatikken betragter man som et kært Hjælpe-middel, og jo mere man kommer ind i Sproget, desmere Interesse faar man for Grammatikken. Naturligtvis er Undervisningen af Drengene noget andet end en voksen, moden Mand's Selvstudium, men jeg tror rigtignok, at ogsaa Undervisningen af Drengene kunde indrettes efter en noget anden Maalestof end den, der nu lægges til Grund. Det, jeg her siger, skal ingenlunde betragtes som et Angreb paa vore Lærere i Latin og Græsk, jeg har den allerstørste Respekt for den Dygtighed og Nidkerhed, hvormed vore Lærere gennemgaaende arbejde. Men i og for sig er det ikke unaturligt, at i et Land, der har fostret en Stormand som Madvig, gaar det saaledes, at det, som var det store hos ham, bliver det, hans Disciple ensidig lægge Vægt paa, og jeg tror nok, man kan sige, at i den lærde Skole drives der for megen grammatisk Æksercits, og det vilde være overmaade unøfskeligt, om der blev lagt mere Vægt paa Indholdet af, hvad der læses, og om Æksercitsen i Grammatikken, særlig Syntaksen, blev henlagt fra det tidligere Standpunkt, hvor der nu i Reglen begyndes, til et senere Standpunkt, særlig de sidste Aar i Skolen.

Naar der derefter forlanges, at den franske Stil skal falde bort, saa er dette ogsaa i og for sig noget, som jeg ikke kan have væsentlige Indvendinger imod, naar Skolemændene udtale, at Undervisningen deri ikke har medført de Resultater, man havde ventet. Men jeg føler mig dog forpligtet til at gøre opmærksom paa, at hvis Lovforslaget bliver vedtaget saaledes, som det er forelagt af Ministeren, vil Følgen deraf blive, at Studenterne fremtidig ikke kom til at aflægge nogen skriftlig Prøve i et fremmed Sprog. I Stedet for den hidtilværende Prøve i skriftlig Latin i 4de Klasse og skriftlig Fransk ved Udgangen af 6te Klasse skulde nu kun træde en Prøve i skriftlig Matematik. Det tror jeg ikke gaar an. Jeg lægger slet ikke Vægt paa det praktiske Udbytte, man skulde have af Øvelserne i skriftlig Fransk, det er godt, naar det praktiske Udbytte ogsaa kan blive saaledes, at man kan sige: Jeg har lært det og det i Skolen, men naar vi tale om den lærde Skole, ikke om Realkolen, saa er Synspunktet, hvorfra det maa ses, dette: Hvad er det, der maa kræves af den lærde